

PRÍRUČKA: ADMINISTRÁCIA S-PMV

Obsah:

1. ŠTRUKTÚRA A POUŽITIE.....	2
Dotazníky pre rodičov.....	3
Záznamový hárok S-PMV2-11.....	7
Záznamový hárok k S-PMV11: Riziká vývinových ťažkostí.....	9
Vyhodnocovacia šablóna k S-PMV11.....	10
2. STRUČNÝ PREHĽAD ADMINISTRÁCIE S-PMV.....	11
Pred vstupom do ambulancie.....	12
Po vstupe do ambulancie.....	13
Vyhodnotenie.....	16

ŠTRUKTÚRA A POUŽITIE METÓDY S-PMV

S-PMV je metóda určená k vyšetreniam psychomotorického vývinu pri 2.-11. preventívnej prehliadke vo všeobecnej starostlivosti o deti a dorast na:

- monitorovanie priebehu vývinu psychomotorických funkcií a
- skríning vývinových ťažkostí.

Štandardizovaný postup a kritériálne vyhodnotenie s normami napomáha klinickému rozhodovaniu lekára o potrebnej miere vývin podporujúcej starostlivosti pre každé dieťa, v prípade rizika vývinových ťažkostí o rozšírení poskytovanej starostlivosti na komplexnú interdisciplinárnu starostlivosť.

Metódu tvorí:

- 10 dotazníkov pre rodičov v písomnej a elektronickej pre 2. - 11. preventívnu prehliadku (*d'alej ako PP*):
 - 2.PP: S-PMV2: Dotazník pre rodičov detí vo veku do 4. týždňov
 - 3.PP: S-PMV3: Dotazník pre rodičov detí vo veku 5. - 7. týždňov
 - 4.PP: S-PMV4: Dotazník pre rodičov detí vo veku 8. - 10. týždňov
 - 5.PP: S-PMV5: Dotazník pre rodičov detí vo veku 3. - 4. mesiacov
 - 6.PP: S-PMV6: Dotazník pre rodičov detí vo veku 5. - 6. mesiacov
 - 7.PP: S-PMV7: Dotazník pre rodičov detí vo veku 7. - 8. mesiacov
 - 8.PP: S-PMV8: Dotazník pre rodičov detí vo veku 9. - 10. mesiacov
 - 9.PP: S-PMV9: Dotazník pre rodičov detí vo veku 11. - 12. mesiacov
 - 10.PP: S-PMV10: Dotazník pre rodičov detí vo veku 15. - 18. mesiacov
 - 11.PP: S-PMV11: Dotazník pre rodičov detí vo veku 3. rokov
- Záznamový hárok S-PMV2-11
- Záznamový hárok k S-PMV11, Riziká vývinových ťažkostí
- Vyhodnocovacia šablóna k S-PMV11
- Príručka: Administrácia S-PMV

Dostupnosť:

- možné stiahnuť v pdf. tu:
https://www.health.gov.sk/Zdroje?/Sources/dokumenty/SDTP/standardy/Primarna_pediatria/primarna_pediatria_-_prilohy.zip
- bezplatne objednať v pdf. na emailovej adrese: spmvskrining@gmail.com , alebo
- objednať vytlačené materiály za úhradu napísaním na email: spmvskrining@gmail.com .

DOTAZNÍKY PRE RODIČOV

majú 3 časti:

- I. časť: Vývinová funkčnosť
- II. časť: Špecifické správanie
- III. časť: Obavy

Formát S-PMV pre 2.-10.PP je rovnaký, S-PMV pre 11.PP je obsiahlejší.

DOTAZNÍKY PRE RODIČOV PRE 2. - 10. PP

obsahujú 12 - 14 položiek, výrokov v oblasti Vývinovej funkčnosti, 5 otázok v oblasti Špecifické správanie a 1 otázku v oblasti Obáv (rodiča).

- I. ČASŤ: VÝVINOVÁ FUNKČNOSŤ – ODPOVEDE SA SKÓRUJÚ.

Tieto výroky sa týkajú dosiahnutej vývinovej úrovne v oblasti motoriky (M), adaptívneho správania (AS) a komunikácie (K). Ak rodič súhlasí s výrokom, označí zaškrtnutím odpoveď „Áno” alebo ak nesúhlasí, označí odpoveď „Ešte nie”. Za každú **kladnú** odpoveď „Áno” je udelený 1 bod, maximálny počet bodov je:

2.PP: S-PMV2: 12 bodov

3.PP: S-PMV3: 12 bodov

4.PP: S-PMV4: 12 bodov

5.PP: S-PMV5: 13 bodov

6.PP: S-PMV6: 13 bodov

7.PP: S-PMV7: 14 bodov

8.PP: S-PMV8: 12 bodov

9.PP: S-PMV9: 13 bodov

© Fond prof. K. Matulaya n.f., 2016-2021.

Autorské práva a osobitné práva k databáze sú vyhradené. Vyhotovovanie rozmnoženín alebo iné použitie je povolené len pre klinické potreby preventívnych prehliadok detí. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Ministerstva zdravotníctva SR v rámci účelovej dotácie na Podporu zdravia detí a mládeže pre rok 2015 a dotácie na Podpora duševného zdravia v Slovenskej republike 2017, Fondu prof.K.Matulaya n.f. a NÚDCH.

10.PP: S-PMV10: 14 bodov

- II. ČASŤ: ŠPECIFICKE SPRÁVANIE – ODPOVEDE SA NESKÓRUJÚ

Obsahuje 5 položiek. Sú to výroky súvisiace so špecifickými prejavmi, ktoré môžu byť v tomto veku rizikovým signálom vzhľadom k neurovývinovým a/alebo behaviorálnym ťažkostiam.

Rodič odpovedá vyznačením odpovede v tomto veku „*Áno, prejavuje sa takto často*“, „*Áno, prejavuje sa takto občas*“, alebo „*Nie, neprejavuje sa takto vôbec alebo len zriedkavo*“.

V tejto časti sa odpovede nehodnotia bodmi. Vo vekovej kategórii 1. až 18. mesiac života pokladáme súhlasné vyjadrenie rodiča **vždy** za dôvod ďalšieho dopytovania sa a upresnenia. Údaje o odchýlkach správania, ktoré vnímajú rodičia ako významné, prejavujúce sa výraznejšie ako u iných detí, **treba zapísať do zdravotného záznamu dieťaťa a venovať im zvýšenú pozornosť** pri nasledujúcich vyšetreniach dieťaťa.

- III. ČASŤ: OBAVY RODIČA – ODPOVEĎ SA NESKÓRUJE.

Obsahuje 1 položku, ktorá vyjadruje všeobecnú obavu, pochybnosti, ktoré môžu rodičia cítiť v súvislosti s vývinom a správaním svojho dieťaťa. Rodič odpovedá vyznačením odpovede „*Áno, mám obavy*“ alebo „*Nie, nemám obavy*“.

Obavy rodičov sa považujú za významnú informáciu pri identifikácii vývinových ťažkostí a môžu indikovať reálne problémy, čo využívajú mnohé vývinové metódy používané v zahraničí (napr. PEDS, CDR-PQ, ASQ a i.).

V tejto časti sa odpovede nehodnotia bodmi. Vo vekovej kategórii 1. až 18. mesiac života pokladáme súhlasné vyjadrenie rodiča ohľadom jeho obáv **vždy** za dôvod ďalšieho dopytovania sa a upresnenia. Odporúčame poskytnúť rodičom priestor a vyzvať ich, aby uviedli, čo ich v súvislosti s vývinom ich dieťaťa trápi. Údaje o obavách, ktoré udávajú rodičia ako významné, prípadne ktoré negatívne ovplyvňujú chod rodiny, **treba zapísať do zdravotného záznamu dieťaťa a venovať im zvýšenú pozornosť** pri nasledujúcich vyšetreniach dieťaťa.

DOTAZNÍK PRE RODIČOV PRE 11. PP:

obsahuje 20 otázok z oblasti Vývinovej funkčnosti, 15 otázok z oblasti Špecifického správania a 13 otázok z oblasti Obavy.

• I. ČASŤ VÝVINOVÁ FUNKČNOSŤ- ODPOVEDE SA SKÓRUJÚ

Obsahuje 20 položiek. Výroky sa týkajú dosiahnutej vývinovej úrovne v oblasti motoriky (M), sociálneho správania (SS), kognície (K), porozumenia reči (PR), produkcie reči (H) a sebaobsluhy (SE).

Ak rodič súhlasí s výrokom, označí zaškrtnutím odpoveď „*Áno*“. Ak nesúhlasí, označí odpoveď „*Ešte nie*“. Za každú **kladnú** odpoveď je udelený 1 bod, maximálny počet bodov je 20.

Pre vývinovú funkčnú oblasť „**Motorika**“ sú určené 4 položky (2 pre hrubú motoriku a 2 pre jemnú motoriku), ktorými sa zisťuje dosiahnutá vývinová úroveň komplexnej motorickej kontroly, koordinácie pohybov, vizuálno-motorického a priestorového vnímania, grafomotoriky.

Pre vývinovú funkčnú oblasť „**Sociálne správanie**“ sú určené 3 položky, ktorými zisťujeme schopnosť dieťaťa zdieľať spoločnú pozornosť, záujem o sociálne kontakty s rovesníkmi a prítomnosť normotypickej úrovne hry.

Pre vývinovú funkčnú oblasť „**Kognícia**“ sú určené 3 položky, ktorými zisťujeme schopnosť diferenciacie tvarov a farieb, analyticko-syntetické schopnosti, abstraktné uvažovanie.

Pre vývinovú funkčnú oblasť „**Porozumenie reči**“ sú určené 3 položky, ktorými zisťujeme schopnosť dieťaťa zachytiť, porozumieť a pochopiť správu vyjadrenú rečou od druhej osoby.

Pre vývinovú funkčnú oblasť „**Produkcia reči**“ sú určené 3 položky, ktorými zisťujeme schopnosť dieťaťa zrozumiteľne vyjadriť a/alebo odkomunikovať myšlienku, pranie, potrebu, emóciu prostredníctvom gest, slov a viet.

Pre vývinovú funkčnú oblasť “**Sebaobsluha**” sú určené 3 položky, ktorými zisťujeme či je dieťa schopné samostatne zvládnuť sebaobslužné aktivity a každodenné rutinné činnosti, ako je jedenie, vyzliekanie sa z oblečenia a hygienické návyky.

Položka **Z1**: rodič sa má vyjadriť k tomu, či je jeho dieťa pripravené na materskú školu. Predpokladali sme, že v tejto položke rodič vyjadří zo svojho subjektívneho pohľadu vlastné celkové hodnotenie úrovne vývinu a správania dieťaťa vzhľadom k spoločenským požiadavkám, kladeným na dieťa vo veku 3.rokov.

Vývinové položky skríningu predstavujú prekurzory fyziologického vývinu, tj. sú to prejavy, zručnosti, ktoré sú typické pre väčšinu detí rovnakého veku. V normatívnej skupine až 60 % detí získalo plný počet bodov.

- II. ČASŤ ŠPECIFICKE SPRÁVANIE - ODPOVEDE SA SKÓRUJÚ

Obsahuje 15 položiek. Tieto výroky súvisia so špecifickými prejavmi, ktoré môžu byť v tomto veku rizikovým signálom vzhľadom k neurovývinovým a/alebo behaviorálnym ťažkostiam.

Rodič odpovedá vyznačením odpovede „*Áno, prejavuje sa takto často*“, alebo „*Nie, neprejavuje sa takto vôbec, alebo len zriedkavo*“. Pre vyhodnotenie sa odporúča použiť šablónu, lebo nie každá kladná alebo každá záporná odpoveď predstavuje bod. Body sa priradujú za **symptomické odpovede** (niektoré položky sú formulované ako neprítomnosť symptómu). Pri vyhodnotení je za každú symptomatickú odpoveď pridelený 1 bod, maximálny počet bodov je 15.

Hoci normy vytvorené pre II.časť *Špecifické správanie* boli vypočítané ako dimenzionálne skóre a pre vyhodnotenie aj tejto časti sa spočítavajú jednotlivé odpovede rodiča, upozorňujeme (!) na nasledujúci fakt - behaviorálne fungovanie je rozložené pozdĺž kontinua, na základe dichotomických odpovedí rodičov (áno/nie) nemožno stanoviť mieru rizika pre určité poruchy.

Aj jedna pozitívna odpoveď môže byť závažná. Preto je potrebné najmä pri II.časti *Špecifické správanie* byť opatrný a mechanické spočítanie celkového skóre brať v súvislosti len vzhľadom k zjednodušeniu vyhodnotenia - na základe analýzy pri validizačných štúdiách sa zistilo, že v normatívnej skupine až 40% rodičov odpovedalo očakávaným spôsobom (0 odchýlok = 0 symptomatických odpovedí) a až 60% rodičov označilo maximálne 1 odchýlku špecifického správania = 1 symptomatickú odpoveď.

• III. ČASŤ OBAVY RODIČA - ODPOVEDE SA SKÓRUJÚ

Obsahuje 12 položiek, ktoré vyjadrujú konkrétne obavy, ktoré môžu rodičia cítiť v súvislosti s vývinom a správaním svojho dieťaťa. Rodič odpovedá vyznačením odpovede „*Áno*” alebo „*Nie*” v súvislosti s prítomnosťou, resp. neprítomnosťou svojich obáv. Obavy rodičov sa považujú za významnú informáciu pri identifikácii vývinových ťažkostí a môžu indikovať reálne problémy, čo využívajú niektoré vývinové metódy používané v zahraničí (napr. PEDS, CDR-PQ, ASQ a i.). Každá kladná odpoveď je hodnotená jedným bodom, maximálny počet bodov je 12. Doplnená je položka č.13 „*Iné obavy*”, ktorá poskytuje priestor rodičom, aby uviedli, čo ich v súvislosti s vývinom ich dieťaťa trápi a čo nebolo uvedené v iných položkách. Na základe analýzy pri validizačných štúdiách sa zistilo, že výskyt jednej či viacerých obáv rodičov je všeobecne nízky (10 a menej percent), a ich výskyt súvisí s nižším dosiahnutým skóre v I. časti *Vývinová funkčnosť*.

ZÁZNAMOVÝ HÁROK S-PMV2-11

Záznamový hárok slúži na priebežné zaznamenávanie výsledných skóre z desiatich PP a je súčasťou Zdravotného záznamu dieťaťa. Formát A3 umožňuje zakladať jednotlivé dotazníky, ktoré rodičia vyplnia. Ak sa vyplnené dotazníky nezakladajú v Zdravotnom zázname dieťaťa, upozorníme rodičov na ich význam a potrebu uložiť ich.

Súčasnú poznatky o celoživotných a vývinových aspektoch psychických porúch zdôrazňujú význam raného veku a priebežného monitorovania vývinu. Ak kedykoľvek v priebehu vývinu pride k identifikácii poruchy fyzického a/alebo mentálneho zdravia, pre odborníkov je významné poznať spôsob, akým sa dieťa vyvíjalo.

Záznamový hárok má 4 strany. **Na prvej strane** sa vyplní meno dieťaťa, datum narodenia a gestačný týždeň, otláčí sa pečiatka lekára.

Na druhej a tretej strane sa doplní do riadku s číslom preventívnej prehliadky dátum jej vykonania, dopíše sa fyzický vek. Korigovaný vek sa počíta v prípade, ak má dieťa menej ako 2 roky a narodilo sa predčasne, v menej ako v 36. gestačnom týždni vrátane. Na uľahčenie počítania korigovaného veku odporúčame používať Kalkulátor, tu:

<https://zdraviedietata.sk/vyvinove-dotazniky>

V PRÍPADE POUŽITIA DOTAZNÍKOV PRE 2. - 10. PP sa získaný počet bodov za odpovede „Áno” z Dotazníka pre rodiča I. časť Vývinová funkčnosť zapíše do Záznamového hárku S-PMV2-11, do stĺpcov Vývinové skóre, body a zakrúžkuje sa číslo v príslušnom farebnom pásme Vývinové skóre, pásmo. Slovné vyhodnotenie je uvedené pod tabuľkou.

Takto zapisujeme dosiahnuté skóre pri všetkých desiatich preventívnych prehliadkach, pri ktorých vyšetrujeme psychomotorický vývin detí raného veku. Počas 3 rokov (medzi 2.-11.PP) vzniká **profil skóre**, vrátane farebne vyznačeného kritériálneho vyhodnotenia, čo napomáha vyhodnotiť celý priebeh psychomotorického vývinu, vývinový trend. Význam pri rozhodovaní o rozšírení zdravotnej starostlivosti, pred zaradením do predškolského zariadenia, pri diagnostikovaní niektorej poruchy zdravia v školskom veku a pod.

Dôležité:

Možnosť prehľadu **plnenia položiek podľa jednotlivých funkčných oblastí, susp. slabé a silné stránky**: odporúčame zaznamenávať jednotlivé odpovede rodiča „Áno” aj stĺpcov *Motorika, Adaptívne správanie, Komunikácia*, a to zaškrtnutím tých položiek, ktoré označil rodič. Ak rodič označil v II. časti *Špecifické správanie* niektorú položku ako „Áno, prejavuje sa takto často”, a/alebo v III. časti *Obavy* niektorú položku ako „Áno, mám obavy”, odporúčame zaznačiť do Záznamového hárku do stĺpca *Špecifické správanie* a stĺpca *Obavy* rodičom označené položky v Dotazníku pre rodiča.

Pri opakovanom neplnení položiek v oblasti motoriky zvažujeme možnosť posúdenia motoriky fyzioterapeutom. Pri opakovanom neplnení položiek v oblasti komunikácie zvažujeme možnosť posúdenia logopédom a pod.

Na štvrtej strane Záznamového hárku, pri čísle označujúcom preventívnu prehliadku, označíme pásmo, do ktorého patrí dosiahnuté skóre z I. časti *Vývinová funkčnosť*.

Ak lekár indikuje kontrolné vyšetrenie, dopíšeme dátum jeho vykonania. Ak je dieťa odporúčené na iné pracoviská v súvislosti s vývinom psychomotorických funkcií, dopíšeme názov pracoviska.

V PRÍPADE POUŽITIA DOTAZNÍKA PRE 11. PP sa pri vyhodnocovaní zapisujú údaje do riadku podľa veku dieťaťa (26 - 35 mesiac alebo 36 – 40 mesiac). Získaný počet bodov z

Dotazníka pre rodiča I. časť *Vývinová funkčnosť* sa zapíše do Záznamového hárku S-PMV2-11, do stĺpca *Vývinové skóre* a zakrúžkuje sa príslušné farebné pásmo.

Na štvrtej strane Záznamového hárku, pri čísle označujúcom preventívnu prehliadku, označíme pásmo, do ktorého patrí dosiahnuté skóre z I. časti *Vývinová funkčnosť*.

Ak lekár indikuje kontrolné vyšetrenie, dopíšeme dátum jeho vykonania. Ak je dieťa odporučené na iné pracoviská v súvislosti s vývinom psychomotorických funkcií, dopíšeme názov pracoviska.

V Dotazníku rodiča II. časť *Špecifické správanie* sa **skórujú odpovede odlišným spôsobom**. Pri vyhodnotení odporúčame použiť šablónu. Spočítame symptomatické odpovede vyznačené rodičom, ktoré vidieť spod šablóny, súčet bodov sa zaznačí do tabuľky do riadku *Špecifické správanie* a zakrúžkuje sa príslušné pásmo. Slovné vyhodnotenie je uvedené pod tabuľkou.

V Dotazníku rodiča III. časť *Obavy* - spočítajú sa súhlasné odpovede „*Ano*“, súčet bodov sa zaznačí do tabuľky do stĺpca „*Obavy*“ a zakrúžkuje sa príslušné pásmo. Slovné vyhodnotenie je uvedené pod tabuľkou.

Každá farebná škála má svoje označenie a vyjadruje, čo získaný počet bodov v danej časti dotazníka znamená. Vyplnenie Záznamového hárku je nevyhnutnou súčasťou administrácie S-PMV.

ZÁZNAMOVÝ HÁROK K S-PMV11: RIZIKÁ VÝVINOVÝCH ŤAŽKOSTÍ

Záznamový hárak S-PMV11: Riziká vývinových ťažkostí umožňuje všetky odpovede rodiča zaznačiť a vytvoriť grafický prehľad o dosiahnutej vývinovej úrovni v jednotlivých funkčných oblastiach psychomotoriky (I. časť *Vývinová funkčnosť*) v súvislosti s ostatnými odpoveďami rodiča z časti dotazníka II. časť *Špecifické správanie* a III. časť *Obavy* (stratifikovanými vzhľadom k jednotlivým vývinovým funkčným oblastiam).

Ak podľa údajov rodičov dieťa neplní niektoré položky, hoci skóre je v pásme **bez rizika**, tento grafický prehľad môže slúžiť ako pomôcka ku komunikácii s rodičmi o vhodných aktivitách pri podpore vývinu dieťaťa.

Ak však dieťa nesplní viacero, prípadne žiadnu položku z niektorej funkčnej oblasti, môže tento nález spolu s celkovým **skóre v pásme rizika**, slúžiť ako podklad pre plánovanie a odporúčenie vhodného typu odborne vedenej vývinovej stimulácie, určenie prítomnosti alebo neprítomnosti

vývinových rizík, špecifických najmä vzhľadom k potencióálnym neurovývinovým, behaviorálnym internalizujúcim a externalizujúcim ťažkostiam regulácie emócií a správania, zmyslovým a iným ťažkostiam.

Pri odoslaní elektronickej verzie Dotazníka pre rodiča do emailovej schránky lekára pride vyplnený aj Záznamový hárok k S-PMV11, Riziká vývinových ťažkostí.

Záznamové hárky sú súčasťou zdravotnej dokumentácie dieťaťa.

V prípade elektronickeho vyplnenia budú vyhodnotené údaje doručené na email lekára a súčasne uložené na chránenom serveri, pričom rodič svoj súhlas so spracovaním osobných údajov aj pre iné účely ako zdravotnú starostlivosť, vyjadrí v informovanom súhlase. Elektronicke verzie, ktoré prídu na emailovú adresu lekára, netreba zakladať do zdravotnej dokumentácie dieťaťa.

Jednotná forma dokumentácie výsledkov skrínungu v Záznamovom hárku umožňuje ďalšie spracovanie údajov na výskumné účely, epidemiologické štúdie i pre plánovanie v oblasti zdravotnej starostlivosti o vývin detí v prvých troch rokoch života.

VYHODNOCOVACIA ŠABLÓNA K S-PMV11

Odpovede rodiča v dotazníku v II. časti *Špecifické správanie* sú symptomatické, čo znamená, že nie je možné spočítať odpovede jedného typu, napr všetky „Áno” alebo všetky „Nie”, tak ako to je možné v I. a III. časti dotazníka. Hoci „správne” odpovede sú zjavné, pre urýchlenie vyhodnotenia odporúčame použiť šablónu. Spočítame vyznačené odpovede, ktoré vidieť spod šablóny.

ČASOVÁ NÁROČNOSŤ

Dotazník pre rodiča vyžaduje orientačne 10 minút času, ak sa dieťa vyvíja typicky.

Vyhodnotenie a zaznamenanie skóre do Záznamového hárku trvá asi 10 min.

ZABEZPEČENIE METÓDY

Používateľ metódy je zodpovedný za administráciu podľa odporúčaného postupu. Nedodržanie postupu, ako napr. použitie len niektorých položiek dotazníka, neumožňuje vyhodnotenie a porovnanie s normatívnou skupinou.

Všetky súčasti metódy S-PMV sú chránené autorským zákonom SR a medzinárodným zákonom o ochrane autorských práv. Odborným garantom je PaedDr. Oľga Matušková.

Nositeľom autorských práv je Fond prof. K. Matulaya n.f. (zapísaný v registri neinvestičných fondov, č. OVVS/99/851/91-NF), ktorý inicioval, spolufinancoval a realizoval www.zdraviedietata.sk a skriningovej metódy S-PMV.

Účelom fondu je OCHRANA A PODPORA ZDRAVIA A VZDELÁVANIA, ROZVOJ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB s cieľom zvýšiť životné šance detí pre deti raného veku s vývinovými ťažkosťami a pre ich rodiny a prispieť k zlepšeniu celkovej situácie vo včasnej diagnostike a terapii detí s rizikovým vývinom.

Fond prof. K. Matulaya n.f. bol založený v roku 1999 a v súčasnosti pracuje pri Pracovisku dlhodobej starostlivosti o rizikových novorodencov Neonatologickej kliniky intenzívnej medicíny (NKIM) Lekárskej fakulty Univerzity Komenského a Národného ústavu detských chorôb, Bratislava.

Virtuálne centrum Zdravie dieťaťa je súčasťou komplexnej zdravotnej starostlivosti o deti a dorast. Informuje o typických vývinových zmenách u detí od narodenia do 3 rokov života a napomáha spoločnému úsiliu lekárov a rodín podporovať maximálny možný rozvoj vývinového potenciálu detí. Webový portál www.zdraviedietata.sk poskytuje možnosť elektronicky vyplniť dotazníky S-PMV, odoslať ich lekárovi a zálohovať dáta.

Kopírovanie dotazníkov a záznamových hárkov je možné len pre klinické potreby preventívnych prehliadok v primárnej pediatrii, ako aj kopírovanie vyplneného Záznamového hárku pre iného odborníka, ku ktorému je dieťa odosielané v rámci ďalšej starostlivosti o zdravotný a vývinový stav dieťaťa.

2. STRUČNÝ PREHĽAD ADMINISTRÁCIE S-PMV

PRED VSTUPOM DO AMBULANCIE	
Rodič vyplní dotazník mimo ambulancie (doma, príp. v čakárni pred preventívnou prehliadkou).	
<p>Lekár informuje rodiča VOPRED, pred preventívnou prehliadkou, o potrebe vyplniť vývinový dotazník S-PMV.</p> <p>Podľa vlastného zváženia odporučí rodičovi formu písomnú alebo elektronickú (pri elektronickej verzii môže lekár požiadať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prinesenie vyplneného a doma vytlačeného dotazníka • odoslanie vyplneného dotazníka na email <p>Dôležité: Ak lekár chce prijímať elektronicky vyplnené dotazníky na svoj email, požiada o zaradenie do zoznamu tu: spmv.skrining@gmail.com</p>	<p>Písomná verzia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tlačené dotazníky a záznamové hárky sa objednávajú tu: spmv.skrining@gmail.com • Pdf.pre priamu tlač tu: https://www.zdraviedietata.sk/kontakt <p>Dôležité: Dotazníky pre jednotlivé preventívne prehliadky sú vekovo špecifické. Dotazník pridelujeme podľa korigovaného veku! JE NUTNÉ korigovať vek pri prematurite (36 gt. a menej) do veku 2. rokov. Na uľahčenie počítania korigovaného veku odporúčame používať Kalkulátor, tu: https://www.zdraviedietata.sk/vyvinove-dotazniky/</p> <p><i>Bez korekcie sa údaje porovnávajú s údajmi detí vývinovo zrelšími, pri extrémnej prematurite aj o 3 mesiace!</i></p> <p>Elektronická verzia: https://www.zdraviedietata.sk/</p> <p>Pozn.: Rodič po vyplnení dotazníka má 2 možnosti: - odošle na emailovú adresu lekára - doma si ho vytlačí a prinesie na PP</p>

PO VSTUPE DO AMBULANCIE

KONTROLA DOTAZNÍKA:

- korekcia veku pri predčasnom narodení (do 2r., tj. pri 11.PP už bez korekcie)
- pri písomnej verzii: či bol vyplnený dotazník zodpovedajúci korigovanému veku a či boli vyplnené všetky otázky

Pozn.: Ak nie sú všetky odpovede v dotazníku vyplnené, pretože rodič položkám nerozumel alebo nedokázal sám dotazník vyplniť, môže lekár obsah položiek vysvetliť, avšak by sa nemal vzdávať od opisu správania, ktoré je uvedené v položke.

Ak lekár vysvetlí položku, a napriek tomu rodič nevie odpovedať, odporúčame zaznamenať odpoveď „ešte nerobí“.

VÝSLEDOK – HODNOTA SKÓRE

Pri SPMV2-10

- pri elektronickej verzii je na konci dotazníka automaticky vypočítané skóre z časti I. Vývinová funkčnosť

Skóre												
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Dátum vyplnenia 30.04.2021
Vyplnil (vzťah k dieťaťu) Matka

- pri písomnej verzii lekár skontroluje vyplnenie položiek a spočíta v časti I. Vývinová funkčnosť odpovede rodiča „ÁNO“

I. časť: Vývinová funkčnosť

	Áno	Ešte nie
Keď leží na chrbte:		
M1 - dokáže otočiť hlavičku vpravo a vľavo.	✘	☐
M2 - dokáže voľne hýbať a nafahovať ruky aj nohy rovnako.	✘	☐
M3 - dokáže udržať zdvihnuté nohy nad podložkou , bez opierania sa o päty.	✘	☐
M4 Páste si dáva do úst a cuká ich, vie sa tak samo niekedy upokojiť.	✘	☐
M5 Dokáže si cmúľať obe ruky , niekedy ľavú, niekedy pravú.	☐	☐
A S1 Počas dňa sa predlžujú chvíle, keď nespí a je bdelý .	✘	☐
A S2 Keď mu držíme hračku pred očami, dokáže sa na ňu pár sekúnd pozerať .	✘	☐
A S3 Zaujme ho, hoci len na krátko, ľudská tvár – spozornie (pozerá a spomalí alebo zrýchli svoje pohyby).	✘	☐
A S4 Na zvuky , napr. na hlasy ľudí, hrkálky, reaguje zmenou aktivity, napr. spomalí alebo zrýchli svoje pohyby.	✘	☐
K1 Keď sa mu prihovráame, pozerá sa nám do tváre .	✘	☐
K2 Keď plače, dokážeme ho väčšinou upokojiť , napr. cumlíkom, v náručí a pod.	☐	☐
K3 Zvuky dieťaťa, ktoré vydáva, sa začínajú meniť podľa toho, čo prežíva , napr. keď je spokojný, vydáva iné zvuky, ako keď je mrzutý.	☐	☐
		9

Pri SPMV11

- pri elektronickej verzii sú v dotazníku automaticky vypočítané tri skóre, a to z časti I. Vývinová funkčnosť, z časti II. Špecifické správanie a z časti III. Obavy
- pri písomnej verzii lekár skontroluje vyplnenie položiek a spočíta:
 - v časti I. Vývinová funkčnosť odpovede rodiča „ÁNO“
 - v časti II. Špecifické správanie symptomacké odpovede rodiča – na vyhodnotenie je

odporúčaná priesvitná šablóna. Spočítajú sa vyznačené odpovede rodiča, ktoré vidieť cez šablónu

- o v časti III. Obavy odpovede rodiča „ÁNO“

ZAPÍSANIE SKÓRE

do Záznamového hárku pre 2.-11.PP. Záznamový hárak je súčasťou zdravotnej dokumentácie dieťaťa a je základným podkladom pre monitoring, skrining i pre odporúčanie ďalej starostlivosti.

Pri 2.-10.PP:

1.str.

- Profil skóre – vývinový trend:

E,PP	Datum	Fyzický/ Krit. vek*	Matematika Spôsobnosť	Adaptívne správanie Spôsobnosť	Komunikácia Spôsobnosť	Vývin. skóre Body	Vývinové skóre Pásmo	Špecifické správanie Áno, prejavuje sa často-často	Špecifické správanie Body	Špecifické správanie Pásmo	Obavy Áno	Obavy Body	Obavy Pásmo
2. 20-24 m.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3	9	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11	21 22 23 24 25				01	
3. 5-7 r.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3 K4	7	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	21 22 23 24 25				01	
4. 8-10 r.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3 K4	5	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	21 22 23 24 25				01	
5. 11-14 m.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3	5	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	21 22 23 24 25				01	

- Vyznačené odpovede podľa funkčných oblastí – susp.slabé a silné stránky, tu ako príkl.slabá stránka Komunikácia:

E,PP	Datum	Fyzický/ Krit. vek*	Matematika Spôsobnosť	Adaptívne správanie Spôsobnosť	Komunikácia Spôsobnosť	Vývin. skóre Body	Vývinové skóre Pásmo	Špecifické správanie Áno, prejavuje sa často-často	Špecifické správanie Body	Špecifické správanie Pásmo	Obavy Áno	Obavy Body	Obavy Pásmo
2. 20-24 m.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3	9	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	21 22 23 24 25				01	
3. 5-7 r.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3 K4	7	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	21 22 23 24 25				01	
4. 8-10 r.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3 K4	5	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	21 22 23 24 25				01	
5. 11-14 m.			M1 M2 M3 M4 M5 M6 M7	A1 A2 A3 A4 A5	K1 K2 K3	5	2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	21 22 23 24 25				01	

2.str.

2.PP	X	Pásmo normy.
		Pásmo hraničné. Kontrolné vyšetrenie dňa:
		Pásmo rizikové. Kontrolné vyšetrenie dňa:
Odporúčanie na pracovisko:		

Pri 11.PP:

Zaznamenávame skóre z časti I.Vývinová funkčnosť, časti II. Špecifické správanie a časti III. Obavy:

1.str.

11. 15-18 m.	11. 19-24 m.	11.PP	2	0 1 2 3	Viac ako 3	2	0	Viac ako 0
5	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	14 15 16 17 18 19 20	2	0 1 2 3	Viac ako 3	2	0	Viac ako 0
11. 19-24 m.	0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	16 17 18 19 20						

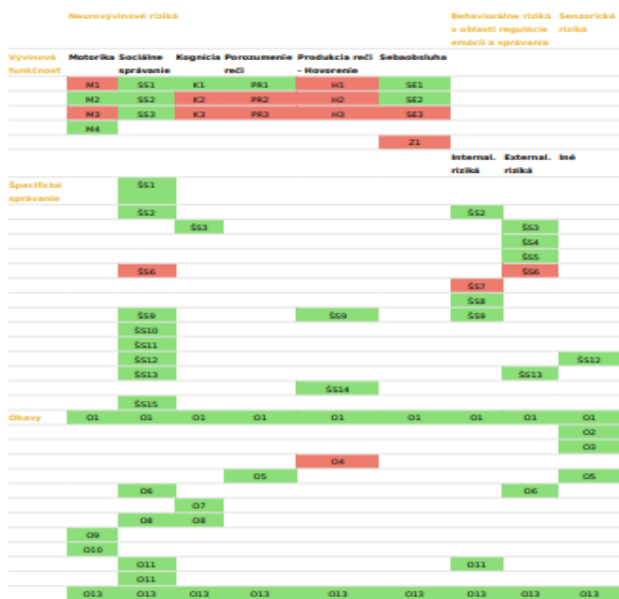
2.str.

Vyznačíme kritériálne vyhodnotenie len z časti I. Vývinová funkčnosť rovnako ako pri 2.-10.PP:

11.PP		Pásmo normy.
		Pásmo hraničné. Kontrolné vyšetrenie dňa:
X		Pásmo rizikové. Kontrolné vyšetrenie dňa:
Odporúčanie na pracovisko:		

Pre 11.PP je **odporúčané** vyplniť aj Záznamový hárok pre 11.PP: Riziká vývinových ťažkostí (pri elektronickej verzii je vyplnený automaticky)

Riziká vývinových ťažkostí

VÝSLEDKY A ICH VYUŽITIE PRI VYŠETRENÍ PMV

PLNENIE JEDNOTLIVÝCH POLOŽIEK DOTAZNÍKOV:

- položky dotazníkov sú vývinovými ukazovateľmi, typickými pre daný vek, vhodná téma k preventívnej vývinovej podpore a poradenstvu
- pri elektronickej administrácii S-PMV vytváranie Databázy vybraných vývinových ukazovateľov v slovenskej populácii

VYZNAČENÉ ODPOVEDE PODĽA FUNKČNÝCH OBLASTÍ:

- silné a slabé stránky - vhodná téma k preventívnej vývinovej podpore a poradenstvu

PROFIL SKÓRE:

- vývinový trend
- kritériálne farebné vyhodnotenie umožňuje porovnávať odpovede rodiča s odpoveďami iných rodičov detí rovnakého veku
- podklad pre klinické rozhodovanie lekára o potrebe rozšíriť zdravotnú starostlivosť

HODNOTA SKÓRE A KRITÉRIÁLNE VYHODNOTENIE:

- podklad ku klinickému rozhodovaniu lekára o potrebe rozšíriť zdravotnú starostlivosť (Tab.č.3)

Výsledky S-PMV majú formu kritériálneho hodnotenia na základe percentilových hodnôt v troch pásmach:

- **nad 26. percentilom** – vývinové skóre je v pásme normy, 74 % a viac rodičov detí rovnakého veku odpovedalo rovnako. Vybrané ukazovatele vývinovej a behaviorálnej funkčnosti, vyhodnotené týmto skríninom, nevykazujú odchýlky vyžadujúce zvýšenú starostlivosť, zodpovedajú populačnej norme vzhľadom k veku dieťaťa. **Skríninový nález je negatívny.**
- **25. - 11. percentil** - vývinové skóre je v hraničnom pásme rizika, 75 % rodičov detí rovnakého veku odpovedalo inak. Vybrané ukazovatele vývinovej a behaviorálnej funkčnosti, vyhodnotené týmto skríninom, vykazujú ľahké odchýlky od populačnej normy vzhľadom k veku dieťaťa a vyžadujú zvýšenú starostlivosť. **Skríninový nález je pozitívny.**
- **pod 10. percentil** - vývinové skóre je v pásme rizika, 90 % a viac rodičov detí rovnakého veku odpovedalo inak. Vybrané ukazovatele vývinovej a behaviorálnej funkčnosti, vyhodnotené týmto skríninom, vykazujú odchýlky od populačnej normy vzhľadom k veku dieťaťa a vyžadujú zvýšenú starostlivosť. Odporúčané je kontrolné vyšetrenie v rámci odbornosti všeobecnej starostlivosti o deti a dorast a/alebo ďalšia starostlivosť na špecializovaných pracoviskách. **Skríninový nález je pozitívny.**

Cutt-skóre boli definované ako hranice jednotlivých pásiem vyhodnotenia skríningu a slúžia na rozlíšenie skríninovaných detí na tie, ktorých vývinová a behaviorálna funkčnosť je bez zjavného rizika a deti ktorých vývinová a behaviorálna funkčnosť vykazuje odchýlky a ďalšie sledovanie a monitorovanie ich vývinu môže **vyžadovať zvýšenú starostlivosť, tj. rozšírenie poskytovanej starostlivosti.**

Metódou S-PMV zisťujeme cez vyjadrenia rodiča primeranosť funkčnosti správania dieťaťa vzhľadom k vrstovníkom. Odchýlka (skóre v žltom a červenom pásme) môže indikovať potencionálnu prítomnosť vývinových rizík (bio-psycho-sociálnych). S-PMV je zacielený na tie odchýlky funkčných schopností dieťaťa, ktoré môžu vzniknúť v súvislosti s neurovývinovými a behaviorálnymi poruchami.

Skríninujeme riziko vývinových ťažkostí – nie prítomnosť poruchy, diagnózy.

KOMUNIKÁCIA VÝSLEDKU S-PMV:

V S-PMV sa informácie od rodiča, ako sa dieťa prejavuje doma, porovnávajú s údajmi o vrstovníkoch. Chceme zachytiť také rozdiely, ktorým treba venovať väčšiu pozornosť a overiť si, či nebudú spôsobovať dieťaťu neskôr ťažkosti v škôlke a škole.

Odporúčame zdôrazniť, že výsledok S-PMV je len jedným zo zdrojov údajov pre lekára pri hodnotení PMV.

Pri negatívnom výsledku (skóre je v **zelenom** pásme):

- komunikácia o splnených a nesplnených položkách s cieľom podporiť kompetencie rodiny (ako stimulovať motoriku, komunikáciu, hru, sebaobsluhu hrovým responzívnym spôsobom)
- pri žiadosti o výsledok, odporúčame slová napr. "neboli zachytené závažné rozdiely od iných detí rovnakého veku.... skóre je podobné ako u iných detí rovnakého veku...takto odpovedalo viac ako trištvrte rodičov detí rovnakého veku... výsledok je v pásme **žiadneho alebo len veľmi malého rizika** prítomnosti porúch vývinu..."

Pri pozitívnom výsledku (skóre je v **žltom** pásme):

- komunikácia o splnených a nesplnených položkách s cieľom podporiť kompetencie rodiny (ako stimulovať motoriku, komunikáciu, hru, sebaobsluhu hrovým responzívnym spôsobom)
- pri žiadosti o výsledok, odporúčame slová napr. "boli zachytené len ľahké rozdiely od iných detí rovnakého veku.... výsledok je v pásme len **nízkeho rizika** prítomnosti porúch vývinu... skóre je o niečo nižšie ako u iných detí rovnakého veku, **overíme si to** pri kontrolnom vyšetrení, prípadne pri vyšetrení iných špecialistov po odoslaní"
- kontrolné vyšetrenie

Pri pozitívnom výsledku (skóre je v **červenom** pásme):

- komunikácia o splnených a nesplnených položkách s cieľom podporiť kompetencie rodiny (ako stimulovať motoriku, komunikáciu, hru, sebaobsluhu hrovým responzívnym spôsobom)
- pri žiadosti o výsledok, odporúčame slová napr. " boli zachytené rozdiely od iných detí rovnakého veku....výsledok je v pásme **rizika** prítomnosti porúch vývinu...skóre je nižšie ako u iných detí rovnakého veku, **overíme si to** pri kontrolnom vyšetrení, prípadne pri vyšetrení iných špecialistov po odoslaní"
- kontrolné vyšetrenie a/alebo odporúčenie do ďalšej starostlivosti